

32000R2493

15.11.2000

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 288/1

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 2493/2000
ze dne 7. listopadu 2000
o opatřeních na podporu plného začlenění rozměru životního prostředí do procesu rozvoje rozvojových zemí

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 175 a 179 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽³⁾, s ohledem na společný návrh schválený dohodovacím výborem dne 27. července 2000,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Vyčerpávání přírodních zdrojů a ničení životního prostředí mají přímý vliv na hospodářský rozvoj, a zejména na způsoby obživy místních společenství včetně původního obyvatelstva, a působí proti zmírňování chudoby prostřednictvím udržitelného rozvoje.
- (2) Současné podmínky výroby a spotřeby mají nesporně důsledky přesahující hranice státu a celosvětové důsledky, zejména pokud se týká atmosféry, hydrosféry, stavu půd a biologické rozmanitosti.

(3) Společenství a jeho členské státy jsou signatáři prohlášení z Ria a akčního programu Agenda 21 a podpořily rezoluci nazvanou „Program dalšího provádění Agendy 21“, přijatou na mimořádném zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů.

(4) Společenství a jeho členské státy jsou stranami mnohostranných dohod o životním prostředí, zejména Úmluvy o biologické rozmanitosti, Rámcové úmluvy o změně klimatu a Úmluvy o boji proti desertifikaci. Také se zavázaly, že budou brát v úvahu společné, avšak diferencované odpovědnosti, a to ať již jde o země rozvinuté nebo země rozvojové.

(5) Vnitřní a vnější aspekty politiky v oblasti životního prostředí Evropského společenství musí být sladěny, aby účinně reagovaly na výzvy stanovené na konferenci Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji (UNCED) a v jejích dalších postupech.

(6) Společenství a jeho členské státy podporují strategii Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj/Výboru pro rozvojovou pomoc (OECD/DAC) nazvanou „Strategie pro 21. století“, která vyzývá k podpoře provádění strategií udržitelného rozvoje ve všech zemích do roku 2005 tak, aby se zajistilo, že současné tendence ztratit zdroje životního prostředí budou účinně odvráceny do roku 2015 na světové i na vnitrostátní úrovni.

(7) Evropský parlament a Rada přijaly rozhodnutí č. 2179/98/ES ze dne 24. září 1998 o přezkoumání programu politiky a opatření Evropského společenství v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje nazvaného „Směrem k udržitelnému rozvoji“ ⁽⁴⁾, které vyzývá k posílení úlohy Společenství v mezinárodní spolupráci v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje. Základní strategií tohoto programu je dosáhnout plného začlenění politiky životního prostředí do ostatních politik, včetně politiky rozvoje.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 47, 20.2.1999, s. 10, a Úř. věst. C 274 E, 26. 9. 2000, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 258, 10.9.1999, s. 16.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 5. května 1999 (Úř. věst. C 279, 1.10.1999, s. 173), společný postoj Rady ze dne 16. prosince 1999 (Úř. věst. C 64, 6.3.2000, s. 47) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. března 2000 (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku). Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 20. září 2000 a rozhodnutí Rady ze dne 7. září 2000.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 275, 10.10.1998, s. 1.

- (8) Evropská rada na zasedání v Cardiffu v červnu 1998 uvítala sdělení Komise „Partnerství pro integraci“ stanovící strategii začlenění hledisek životního prostředí do politiky Evropské unie a potvrdila zásadu, že hlavní politické návrhy by měly být spojeny s hodnocením jejich dopadu na životní prostředí.
- (9) Rada a členské státy přijaly dne 15. července 1996 usnesení o posuzování vlivu na životní prostředí v rozvoje spolupráci.
- (10) Ve svém usnesení ze dne 30. listopadu 1998 potvrdila Rada klíčovou úlohu původního obyvatelstva v zachování a udržitelném využívání přírodních zdrojů.
- (11) Udržitelný rozvoj se opírá o začlenění rozměru životního prostředí do procesu rozvoje.
- (12) Protože jsou zdroje omezeny, jsou vytváření vhodných politik, strategií a nástrojů a provádění pokusných programů základními prvky pro toto začlenění do hospodářské a rozvojové spolupráce.
- (13) Měl by být doplněn soubor finančních nástrojů, které má Společenství k dispozici na podporu udržitelného rozvoje v rozvojových zemích.
- (14) Měla by být zlepšena koordinace činností financovaných nástroji Společenství.
- (15) Nařízení Rady (ES) č. 722/97 ze dne 22. dubna 1997 o environmentálních opatřeních v rozvojových zemích v souvislosti s udržitelným rozvojem ⁽¹⁾ stanoví rámec pro pomoc Společenství zaměřenou na to, aby se rozvojovým zemím umožnilo začlenit rozměr životního prostředí do procesu jejich rozvoje. Nařízení (ES) č. 722/97 bylo použitelné do 31. prosince 1999. V tomto nařízení by měly být zohledněny zkušenosti získané při provádění nařízení (ES) č. 722/97.
- (16) Je třeba přijmout ustanovení pro financování činností podle tohoto nařízení.
- (17) Toto nařízení vytváří pro celou dobu trvání programu finanční rámec, který je pro rozpočtový orgán prvotní referencí při každoročním rozpočtovém procesu ve smyslu bodu 33 interinstitucionální dohody ze dne 6. května 1999 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a o zdokonalení rozpočtového procesu ⁽²⁾.

- (18) Stanoví se prováděcí pravidla, zejména formu činnosti, partnery pro spolupráci a rozhodovací postup.
- (19) Opatření nezbytná k provedení tohoto nařízení by měla být přijata podle rozhodnutí Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi ⁽³⁾,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

1. Společenství podporuje rozvojové země v jejich úsilí začlenit rozměr životního prostředí do procesu jejich rozvoje.

K tomuto účelu Společenství poskytuje finanční pomoc a odborné znalosti zaměřené na zavedení a podporu provádění politik, strategií, nástrojů a technologií pro dosažení udržitelného rozvoje.

2. Podpora Společenství se poskytuje přímo účastnickým rozvojovým zemím a také nepřímo prostřednictvím posílení rozměru životního prostředí v hospodářské a rozvojové spolupráci Společenství, aby se zajistilo, že se v programech Společenství plně zohlední hlediska životního prostředí.

3. Pomoc a odborné znalosti poskytované podle tohoto nařízení doplní a posílí pomoc poskytovanou prostřednictvím jiných nástrojů rozvojové spolupráce.

Článek 2

Pro účely tohoto nařízení se:

„udržitelným rozvojem“ rozumí zlepšení životní úrovně a blahobytu dotyčných obyvatel v mezích možnosti ekosystémů, a to ochranou přírodního bohatství a jeho biologické rozmanitosti ve prospěch současných a budoucích generací.

Článek 3

1. Činnosti prováděné podle tohoto nařízení jsou zejména zaměřeny na

- celosvětové otázky životního prostředí, zejména ty, které jsou zahrnuty v mnohostranných dohodách o životním prostředí, týkajících se změn klimatu, desertifikace a biologické rozmanitosti,
- přeshraniční otázky životního prostředí, zejména znečišťování ovzduší, půdy a vody,
- dopady na životní prostředí související se začleněním rozvojových zemí do světového hospodářství,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 108, 25.4.1997, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 172, 18.6.1999, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

- zahrnutí hledisek životního prostředí do projektů rozvojové spolupráce, aby bylo možno rozlišit, stanovit a zhodnotit udržitelný rozměr těchto projektů,
 - dopady makroekonomických a odvětvových politik v rozvojových zemích na životní prostředí,
 - udržitelné vzorce výroby a spotřeby,
 - udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a zdroji životního prostředí a jejich využívání ve všech výrobních odvětvích, jako je zemědělství, rybolov a průmysl,
 - problémy v oblasti životního prostředí způsobené neudržitelným využíváním zdrojů z důvodu chudoby,
 - udržitelnou výrobu a využívání energie, a zejména na podporu využívání obnovitelných zdrojů energie, zvýšení energetické účinnosti, úsporu energie a nahrazení zvláště škodlivých zdrojů energie jinými, méně škodlivými zdroji,
 - udržitelnou výrobu a využívání chemických výrobků, zvláště nebezpečných a toxických látek,
 - zachování biologické rozmanitosti – zejména ochranou ekosystémů a stanovišť a zachováním rozmanitosti druhů – udržitelné využívání jejich součástí, zapojení nositelů tradičních znalostí o využívání biologické rozmanitosti a na řádné a vyvážené sdílení přínosů pocházejících z využívání genetikých zdrojů,
 - hospodaření se zdroji sladké vody,
 - hospodaření v pobřežních oblastech, ústích řek a mokřadech,
 - desertifikaci,
 - problémy životního prostředí ve městech, vztahující se mimo jiné na dopravu, odpady, odpadní vody, znečišťování ovzduší, hluk a jakost pitné vody,
 - problémy v oblasti životního prostředí vztahující se k průmyslovým činnostem.
2. K činnostem, které mohou být financovány, patří mimo jiné
- podpora zavedení celostátních, regionálních a místních politik, plánů a strategií, programů a projektů pro udržitelný rozvoj,
 - plány na výstavbu institucionálních a provozních kapacit účastníků procesu rozvoje, tj. vlády, nevládních organizací, soukromého sektoru, občanské společnosti a původního obyvatelstva, na celostátní, regionální a místní úrovni,
 - pilotní projekty na místě, včetně těch, které zahrnují technologie šetrné k životnímu prostředí, které jsou upraveny podle místních omezení a potřeb,
 - podpora obchodu s výrobky, které byly vyrobeny udržitelným způsobem,
 - vytváření nástrojů pro udržitelný rozvoj, mimo jiné obchodních nástrojů, jako jsou systémy označování a certifikace, a iniciativ „zeleného obchodu“,
 - vytváření pokynů, operačních manuálů a nástrojů zaměřených na podporu udržitelného rozvoje a začlenění problematiky životního prostředí, zejména ve formě veřejných databází a databank na internetu (přístupných veřejnosti),
 - informační kampaně o nebezpečných látkách, zejména o toxických odpadech a pesticidech,
 - podpora rozvoje a používání nástrojů pro hodnocení životního prostředí při přípravě a provádění politik, strategií, programů a projektů,
 - zvyšování povědomí místního obyvatelstva a klíčových účastníků procesu rozvoje a rozvojové spolupráce s ohledem na důsledky udržitelného rozvoje, zejména prostřednictvím informačních kampaní a odborného vzdělávání,
 - soupisy, účetní evidence a statistické práce ke zlepšení kvality údajů o životním prostředí a environmentálních ukazatelů.
3. Při výběru, přípravě, provádění a hodnocení činností je zvláštní pozornost věnována
- příspěvku k celkovému cíli vymýcení chudoby,
 - místním iniciativám zahrnujícím inovační opatření zaměřená na udržitelný rozvoj,
 - aktivnímu zapojení, podpoře a vlastnictví místního obyvatelstva včetně domorodých společností,
 - úloze, znalostem, perspektivám a zvláštnímu přínosu žen či dívek a mužů či chlapců při udržitelném hospodaření s přírodními zdroji a jejich využívání,
 - potenciálu pro začlenění do širší souvislosti politik a programů rozvojové spolupráce Společenství,
 - internalizaci nákladů na životní prostředí, také prostřednictvím ekonomických nástrojů,
 - příspěvkům k posílení regionální spolupráce v oblasti udržitelného rozvoje.
- Podstatnými prvky provádění tohoto nařízení, včetně podpory provádění mezinárodních dohod o životním prostředí, jsou výuka a rozšiřování výsledků prováděných činností.

Článek 4

K partnerům spolupráce, kteří mohou získat pomoc podle tohoto nařízení, patří mezinárodní organizace, státy, regiony a regionální orgány, decentralizované útvary, veřejné agentury, hospodářské subjekty a průmyslová odvětví soukromého sektoru, družstva, místní společenství, nevládní organizace a sdružení zastupující místní obyvatelstvo, zejména původní obyvatelstvo.

Článek 5

1. Z pomoci Společenství lze financovat studie, technickou pomoc, vzdělávání, odborné vzdělávání nebo jiné služby, menší dodávky a práce, menší finanční podpora a také hodnocení, audity a vyhodnocovací a monitorovací mise. V mezích každoročně stanovovaných rozpočtovým orgánem může toto financování pokrývat náklady na technickou a správní pomoc Komisi a příjemci pomoci, které souvisejí s jinými činnostmi, než jsou úkoly trvale zajišťované veřejnou správou, a které jsou spojeny s vymezením, přípravou, řízením, sledováním, auditem a kontrolou programů nebo projektů.

Financování z prostředků Společenství může pokrývat jak investice spojené se zvláštní akcí, s výjimkou koupě nemovitostí, tak i běžné výdaje (včetně správních výdajů, výdajů na údržbu a provoz).

S výjimkou výcvikových, vzdělávacích a výzkumných programů mohou být běžné výdaje kryty v počáteční fázi a jejich financování má sestupnou tendenci.

2. Pro každou činnost spolupráce se usiluje o finanční příspěvek od partnerů uvedených v článku 4. Tento příspěvek bude požadován v rámci možností dotyčných partnerů a v závislosti na povaze činnosti.

3. Je možné hledat příležitosti spolufinancování u ostatních poskytovatelů prostředků, zejména u členských států a mezinárodních organizací. Za tím účelem je vhodné dohlížet na koordinaci s opatřeními přijatými jinými poskytovateli prostředků.

4. Budou přijata nezbytná opatření pro zdůraznění, že při poskytování pomoci podle tohoto nařízení jde o pomoc Společenství.

5. Za účelem dosažení cílů soudržnosti a doplňkovosti stanovených ve Smlouvě a s cílem zajištění optimální účinnosti všech těchto činností přijme Komise ve spojení s členskými státy veškerá nezbytná koordinační opatření, mimo jiné

- a) systematickou výměnu a analýzu informací o financovaných činnostech nebo o činnostech, jejichž financování Společenství a členské státy zvažují;
- b) koordinací činností přímo na místě prostřednictvím pravidelných setkání a výměny informací mezi zástupci Komise a členských států v zemích přijímajících pomoc.

6. Za účelem dosažení největšího možného dopadu činností na světové, celostátní a místní úrovni vyvíjí Komise ve spolupráci s členskými státy veškerou iniciativu nezbytnou pro zajištění správné koordinace a úzké spolupráce s partnery spolupráce, místními partnery (nevládními organizacemi, společenstvími na nejnižší úrovni a sdruženími), dárce a ostatními zúčastněnými

mezinárodními organizacemi, zejména těmi, které tvoří součást systému Organizace spojených národů.

Článek 6

Finanční pomoc podle tohoto nařízení má formu grantů.

Článek 7

Finanční referenční částka pro provádění tohoto nařízení na období 2000 až 2006 se stanoví na 93 milionů eur.

Roční rozpočtové položky schvaluje rozpočtový orgán v mezích finančního výhledu.

Článek 8

1. Komise odpovídá za hodnocení činností stanovených tímto nařízením, přijímání rozhodnutí o jejich financování a za jejich řízení podle platných rozpočtových a jiných postupů, zejména těch, které jsou stanoveny finančním nařízením o souhrnném rozpočtu Evropských společenství.

2. Každé dva roky Komise přijme postupem podle čl. 9 odst. 2 strategické směry a priority pro provádění činností v následujících letech. Uvědomí o nich Evropský parlament.

3. Pokud finanční pomoc dosahuje alespoň částky 2,5 milionu eur pro jednotlivé činnosti financované podle tohoto nařízení, přijímá Komise rozhodnutí postupem podle čl. 9 odst. 2.

4. Komise uvědomí výbor uvedený v čl. 9 odst. 1 o každém rozhodnutí o financování, které zamýšlí přijmout ohledně činností podle tohoto nařízení, u nichž výše předpokládané pomoci činí méně než 2,5 milionu eur. Tuto informaci musí sdělit nejpozději týden před přijetím rozhodnutí.

5. Komise je oprávněna schvalovat dodatečné závazky nezbytné k úhradě předpokládaných či skutečných překročených nákladů nebo dodatečných požadavků souvisejících s činnostmi, pokud překročení nebo dodatečný požadavek činí nejvýše 20 % počátečního objemu prostředků stanoveného rozhodnutím o financování.

6. Všechny finanční dohody nebo smlouvy uzavřené podle tohoto nařízení stanoví, že Komise a Účetní dvůr provádějí kontroly na místě podle obvyklých postupů stanovených Komisí v rámci platných pravidel, zejména pravidel obsažených ve finančním nařízením o souhrnném rozpočtu Evropských společenství.

7. V případech, kdy jsou tyto operace upraveny finančními dohodami mezi Společenstvím a přijímající zemí přijímající, musí tyto dohody stanovit, že placení daní, cel a jiných poplatků není hrazeno Společenstvím.

8. Nabídkových řízení a rozhodnutí o výběru nabídky se mohou za rovných podmínek účastnit všechny fyzické a právnické osoby členských států a země přijímající pomoc. Tato možnost může být rozšířena i na další rozvojové země, a ve výjimečných, řádně odůvodněných případech, i na jiné třetí země.

9. Dodávky pocházejí z členských států, ze země přijímající pomoc nebo z jiných rozvojových zemí. Ve výjimečných případech, pokud to okolnosti odůvodňují, mohou dodávky pocházet i z jiných zemí.

10. Zvláštní pozornost je věnována

- úsilí o dosažení efektivnosti nákladů a udržitelných účinků činností,
- jasné definici a sledování cílů a ukazatelů jejich dosažení u všech činností.

Článek 9

1. Komisi je nápomocen zeměpisně příslušný výbor pro rozvoj (dále jen „výbor“).

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 4 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES s ohledem na článek 8 zmíněného rozhodnutí.

Doba uvedená v čl. 4 odst. 3 rozhodnutí 1999/468/ES je jeden měsíc.

3. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 10

1. Po skončení každého rozpočtového roku předloží Komise do 1. září Evropskému parlamentu a Radě výroční zprávu, která

obsahuje souhrn činností financovaných v průběhu tohoto období a hodnocení provádění tohoto nařízení v průběhu uvedeného období.

V souhrnu jsou uvedeny zejména informace o počtu a povaze financovaných činností, partnerech spolupráce a dotyčných zemích. Zpráva rovněž uvádí počet externích hodnocení uskutečněných pro zvláštní činnosti.

2. Komise pravidelně hodnotí činnosti financované Společenstvím, aby zjistila, zda bylo dosaženo cílů zamýšlených těmito činnostmi, a aby stanovila obecné směry pro zlepšení účinnosti budoucích činností. Komise předloží výboru uvedenému v čl. 9 odst. 1 souhrn provedených hodnocení. Hodnotící zprávy jsou k dispozici členským státům, Evropskému parlamentu a ostatním zúčastněným stranám.

3. Komise informuje členské státy nejpozději měsíc po přijetí rozhodnutí o schválených činnostech a uvede jejich náklady a povahu, dotyčnou zemi a partnery spolupráce.

4. Zveřejní se finanční průvodce uvádějící obecné směry a kritéria pro výběr činností a tento průvodce je rozšiřován mezi zúčastněné strany prostřednictvím útvarů Komise, včetně jejich zastoupení v dotyčných zemích.

Článek 11

1. Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Jeho použitelnost končí dnem 31. prosince 2006.

2. Po čtyřech letech od vstupu tohoto nařízení v platnost předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě celkové hodnocení činností financovaných Společenstvím na základě tohoto nařízení v rámci obecné rozvojové spolupráce Společenství a návrhy týkající se budoucnosti tohoto nařízení včetně jeho případných změn nebo zrušení.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 7. listopadu 2000.

Za Evropský parlament

předsedkyně

N. FONTAINE

Za Radu

Předseda

L. FABIUS